

Gyűjtőköri szabályzat

A gyűjtőköri szabályzat megalkotásának célja, hogy meghatározza azokat az elveket, amelyek alapján a könyvtár gyűjteményét szervezi.

A gyűjteményszervezés magába foglalja az állomány gyarapítását és a tervszerű apasztását is; a két tevékenység együtt alkotja az állományalakítás folyamatát, ami valamennyi könyvtári szolgáltatás alapja. Elveit a meglévő dokumentumállomány, a helyi adottságok, az elhelyezési körülmények, könyvtárunk küldetésnyilatkozata, Dabas város kötelező közművelődési és kulturális feladatairól szóló rendelete, a könyvtári törvény által előírt feladataink és a konkrét használói igények határozzák meg.

Állományalakítás, gyarapítás

A könyvtár állományát vásárlás, illetve ajándék révén gyarapítja.

Vásárlásait a Könyvtárellátó Nonprofit Kft.-vel kötött éves szerződés alapján intézi az éves költségvetésben meghatározott összegek erejéig. A gyarapítás mindkét formájában az elsődleges szempont, hogy a dokumentum az intézmény gyűjtőköri szabályzatában lefektetett elveknek megfelelően integrálható legyen a könyvtári gyűjteménybe.

Könyvtárunk kurrens gyarapítást folytat, vagyis a folyamatosan megjelenő, korszerű ismereteket tartalmazó dokumentumokból válogat. Retrospektív szerzeményezésre kizárólag helyismereti dokumentumok vásárlásánál kerülhet sor, illetve az állományból eltűnt, elkallódott, de nélkülözhetetlen dokumentumok pótlásánál.

A könyvtár típusából és méretéből eredően nem törekedhet valamennyi területen teljességre, ezért általában válogatva gyűjtünk.

Gyűjteményünk dokumentumait általában egy példányban szerezzük be. Indokolt esetben (kötelező és ajánlott olvasmányok, idegen nyelvű szótárak, olvasók körében népszerű kiadványok) szükségessé válhat a vásárolt példányszám növelése, a már meglévő darabszámok újabakkal való kiegészítése.

Állományunk nagyrészt magyar nyelvű dokumentumokból áll, de a nyelvtanulást segítő idegen nyelvű szép- és ismeretterjesztő irodalmat is beszerzünk.

A könyvtár elsősorban a hagyományosnak tekintett dokumentumokból (könyvek, időszak kiadványok) hozza létre szolgáltatásait. Gyűjteményében erősen válogatva jelenik csak meg más formátumú dokumentum (hangkönyv, DVD, CD).

Már nem gyarapodó, de raktárban őrzött gyűjtemények: bakelitlemezek, hangkazetták, videokazetták.

Állományrészek, raktározás

A gyűjteményszervezés során a könyvtárnak döntenie kell arról, hogy a beszerzett dokumentumok az intézmény melyik részlegébe, illetve állományába kerüljenek. Meg kell határozni, hogy:

- a felnőtt részleg kölcsönzői állományába,
- a gyermekrészleg kölcsönzői állományába,
- az olvasótermi kézikönyvtár állományába,
- a folyóirat-olvasó állományába, illetve
- a helyismereti gyűjteménybe kerül-e a dokumentum.

Állományunk kölcsönözhető része teljes egészében, a helyben használható dokumentumoknak pedig egy része szabadpolcon található, az olvasók számára közvetlenül hozzáférhető.

Azok a dokumentumok, amelyeket tartósan nem igényelnek az olvasók, raktárban kerülnek elhelyezésre.

Szépirodalom

Könyvtárunk gyűjti a magyar nyelven megjelenő magyar és világirodalom klasszikusait, a magyar és a világirodalom kiemelkedő kortárs költők, írók műveit, a mai magyar és külföldi írók nagy érdeklődésre számot tartó alkotásait, kiemelten a Nobel-díjas írók műveit.

Felnőtt részleg: az előzőekben felsoroltakon túlmenően gyűjti a népszerű, nagy sikerre számító szórakoztató szépirodalom, bestsellerek, színvonalasabb, esztétikailag elfogadható szintű, nem ízlésromboló műveket.

Kiemelt gyűjtemények: „Romantikus könyvek”, „Bűnügyi irodalom”, „Drámák”, „Kötelező olvasmányok”, „Új könyveink”

Gyermekrészleg: számára megkülönböztetett figyelemmel gyűjti a magyar és világirodalom nép- és műmeséit, leprellókat, a népszerű ifjúsági regényeket, sorozatokat, verseskönyveket, antológiákat, iskolai ünnepélyek, műsorok forgatókönyveit.

Kiemelt gyűjtemények: „Mese”, „Sorozatok, lapozgatók”, „Vers”, „Új könyvek”

Szakirodalom

A nyilvános könyvtár általános gyűjtőkörének megfelelő mélységben gyűjtjük a nemzeti könyvtermés által kínált szakirodalmat. Egy-egy példányban beszerezzük minden szakterület alapvető fontosságú kézikönyveit, tanulmányköteteket és ismeretterjesztő irodalmat szakágankénti gyors tájékoztatásra, valamint a tananyagon túlmutató, tájékozódást segítő dokumentumokat, feladatgyűjteményeket, példatárakat, segédtankönyveket a felnőtt, illetve a gyerek korosztály számára a megfelelő részlegben elhelyezve.

Kiemelt gyűjtési területek: „Európai Unió”, „Ezotéria”, „Kézművesség”, „Legek, humoros könyvek”, „Idegen nyelvű könyvek”

Olvasótermi kézikönyvtár

A részleg gyűjteménye, elsődlegesen csak helyben használható (nagyon indokolt esetben, nyitvatartási időn kívül, következő munkanap nyitáig kölcsönözhető), a tájékoztatáshoz, tájékozódáshoz, kutatáshoz, önálló munkához szükséges dokumentumokat biztosítja az olvasók számára.

Az állományt az általános tájékoztatás, tájékozódás követelményének megfelelően magyar nyelvű kézikönyvekkel biztosítjuk. Ide kerülnek az egyetemes kultúra és az egyes szaktudományok gyűjteményes munkái, általános és szaklexikonok, szótárak és szakszótárak, enciklopédiák. A nagyobb értékű képzőművészeti albumok, atlaszok, útikönyvek, térképek, statisztikák.

Helyismereti gyűjtemény

A helyismereti gyűjtemény az állománygyarapítás hangsúlyos területe. Teljességre törekedve gyűjtünk minden olyan dokumentumot, amely Dabas város múltjára, jelenére és jövőjére, gazdasági és kulturális életére, földrajzára, társadalmi viszonyaira, történetére, hagyományaira, szokásaira és egyéb emlékeire vonatkozik dokumentumtípustól függetlenül időbeli korlátozás nélkül.

Kitüntetett figyelmet fordítunk a helyi szerzők, a helyi szépírók alkotásaira; kiemelten kezeljük a város építészeti értékeire, történelmi nemesi családjaira (Kossuth, Halász, Zlinszky) vonatkozó kiadványok gyűjtését,

Erőteljes válogatással gyűjtjük a kistérség településeire vonatkozó dokumentumokat.

A helyismereti dokumentumok példányszámának megállapításánál figyelembe vesszük a helybenhasználat igényeit.

Periodikák

Könyvtárunk anyagi lehetőségei függvényében erős válogatással gyűjti az időszakos kiadványokat: közéleti és politikai lapokat, ismeretterjesztő és hobbi lapokat, irodalmi és egyéb folyóiratokat egy-egy példányban.

Audiovizuális gyűjtemény

Tartalmazza a zenei, prózai és nyelvi DVD-ket, valamint CD-ket, hangoskönyveket, melyeket a könyvtár erős válogatással gyűjt.

Az állományapasztás

Az állományapasztás a könyvtár állományalakítási tevékenységének szerves része. Formái a következők:

- fizikailag elhasználódott és az eltűnt dokumentumok kivonása,
- tartalmilag elavult dokumentumok kivonása,
- gyűjtőkör változása miatt feleslegessé vált dokumentumok kivonás az állományból.

Az elhasználódott és tartalmilag elavult dokumentumokat a könyvtár az érvényes jogszabályok betartásával leselejtezi.

A fizikailag elhasználódott, de értékes és keresett dokumentumokat lehetőség szerint pótolni kell mielőtt a selejtezés megtörténik.

A helyismereti, helytörténeti dokumentumok esetében fölöslegessé válás jogcímén selejtezés nem történhet. A fizikailag tönkrement dokumentumokat köttetni kell, amennyiben már ez sem lehetséges, másolatban kell megőrizni.

A selejtezett dokumentumokat könyvtárunk továbbadja ipari felhasználásra, illetve felajánlja más könyvtáraknak és az olvasóknak.

Dabas, 2015. 01. 07.

Garajszki Éva s.k.
szakmai vezető